

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДУ “ІНСТИТУТ ФАРМАКОЛОГІЇ ТА ТОКСИКОЛОГІЇ
НАМН УКРАЇНИ”

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Директор ДУ “Інститут фармакології

та токсикології НАМН України”

Ядловський О. Є.

2023 р.

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ, АВТОРСЬКЕ ПРАВО

РОБОЧА ПРОГРАМА

(вибіркова навчальна дисципліна)

підготовки

третій рівень – доктор філософії

(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

галузі знань

22 Охорона здоров'я

спеціальностей

222 Медицина

Робоча програма навчальної дисципліни “Інтелектуальна власність, авторське право” для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня за освітньо-науковою програмою “Фармакологія” спеціальності 222 “Медицина”, галузі знань 22 “Охорона здоров’я”, денної/заочної форми навчання

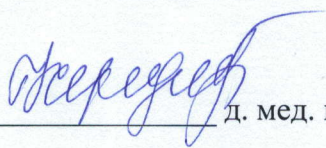
Розробник/укладач:

Слободянюк Мирослава Ігорівна, магістр з інтелектуальної власності, спеціальність – магістр («інтелектуальна власність»), кваліфікація («професіонал з інтелектуальної власності») диплом М15№049291 (за згодою)

Контактні дані:

e-mail: m.slobodianiuk@borovyk.com , тел. + 380 (44) 536 03 05

Мова викладання – державна

Гарант освітньо-наукової програми д. мед. н. Серединська Н.М.

Завідувачка відділу науково-методичної, інформаційної та патентно-ліцензійної роботи к. мед. н. Таніна С. С.

Рекомендовано Центральною методичною Радою ДУ “Інститут фармакології та токсикології НАМН України”
Протокол № 3 від 07.09. 2023 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Зміст навчальної дисципліни
Загальна кількість годин –	90
Кількість кредитів –	3
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	Вибіркова
Рік навчання (курс)	1
Семестр	II
Лекції (годин)	10
Семінарські заняття (годин)	24
Самостійна робота (годин)	56
в т.ч. індивідуальні завдання (КР) (годин)	–
Вид підсумкового контролю	залік

2. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

В умовах швидкісного розвитку та модернізації всіх сфер суспільного життя, активно створюються результати інтелектуальної, наукової діяльності. Сучасний фахівець повинен вміти вирізняти одні об'єкти права інтелектуальної власності від інших, знати строки чинності майнових прав на них, вміти правильно та ефективно охороняти права на об'єкти інтелектуальної власності, не порушувати права інших осіб на свої результати інтелектуальної, наукової діяльності. У зв'язку з чим виникла необхідність надати чіткі та зрозумілі інструкції щодо правового регулювання, захисту та комерційного використання об'єктів інтелектуальної власності.

3. Заплановані результати навчання

Мета навчальної дисципліни: формування у PhD-аспірантів теоретичних та практичних навичок, пов'язаних з застосуванням методології наукової діяльності, офіційних баз даних, патентного пошуку, визначення стратегій охорони, набуття прав, використання та захисту об'єктів інтелектуальної власності; засвоєння аспірантами комплексу знань з права інтелектуальної власності, зокрема щодо системи правової охорони інтелектуальної власності в Україні, законодавства у сфері інтелектуальної власності, класифікації об'єктів права інтелектуальної власності, їх критеріїв правової охорони та строків чинності майнових прав, договірних способах розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності та захисту прав інтелектуальної власності.

Завдання навчальної дисципліни полягає у:

опануванні аспірантами теоретичних знань щодо інтелектуальної власності та формування практичних навичок використання та захисту об'єктів інтелектуальної власності в академічному середовищі; формування навичок роботи із різними інформаційними джерелами; засвоєнні знань з права інтелектуальної власності.

Компетентності:

- володіти державною та іноземними мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування;
- презентувати результати досліджень державною та іноземними мовами,

знати:

- систему правової охорони інтелектуальної власності України та систему законодавства України та основні міжнародні конвенції у сфері інтелектуальної власності;
- класифікацію об'єктів права інтелектуальної власності; критерії правової охорони об'єктів і суб'єктів права інтелектуальної власності;
- зміст права інтелектуальної власності; уміти складати та подавати заявки на реєстрацію об'єктів авторського права, торговельних марок, корисних моделей, винаходів; укладати договори щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності;
- знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня (знати строки чинності майнових прав на об'єкти права інтелектуальної власності);
- дотримуватися правил академічної доброчесності (знати захист прав інтелектуальної власності; вимоги щодо складання заявок для набуття прав інтелектуальної власності; уміти підбирати механізм охорони для різних об'єктів права інтелектуальної власності).

Методи навчання:

- словесні (лекція, розповідь-пояснення);
- наочні (ілюстрування, демонстрація);
- практичні (практичні роботи, конспектування).

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Основні засади права інтелектуальної власності. Класифікація об'єктів права інтелектуальної власності

Основні засади права інтелектуальної власності. Тема, що охоплює ключові принципи та механізми правового регулювання, захисту та використання результатів творчої діяльності. Право інтелектуальної власності забезпечує охорону різноманітних об'єктів, таких як авторські твори, патенти, торговельні марки, промислові зразки, комерційні таємниці та інші. Основні засади включають визначення суб'єктів і об'єктів інтелектуальної власності, порядок набуття прав, особливості здійснення майнових і немайнових прав, а

також механізми правового захисту та відповідальність за порушення цих прав. Дотримання засад права інтелектуальної власності є важливим для стимулювання інноваційної діяльності, забезпечення правомірного використання творчих здобутків та підтримки економічного розвитку.

Основні поняття інтелектуальної власності — це фундаментальні терміни та концепції, що становлять основу для розуміння та регулювання правових відносин у сфері інтелектуальної власності. Вони охоплюють ключові аспекти, які визначають, що таке інтелектуальна власність, які об'єкти можуть бути захищені, хто має права на ці об'єкти, і яким чином ці права реалізуються та захищаються.

Ключові поняття:

Інтелектуальна власність:

Це сукупність прав на результати інтелектуальної, творчої діяльності. Інтелектуальна власність включає права на об'єкти авторського права, промислову власність (винаходи, торговельні марки, промислові зразки), ноу-хау та інші нематеріальні активи.

Авторське право:

Право, яке захищає твори літератури, мистецтва, музики, науки, а також комп'ютерні програми та бази даних. Авторське право надає автору виключні права на використання свого твору.

Промислова власність:

Це права на об'єкти, пов'язані з промисловим та комерційним застосуванням, такі як винаходи, корисні моделі, промислові зразки, торговельні марки, географічні зазначення.

Патент:

Охоронний документ, який надає власнику виключне право на використання винаходу, корисної моделі чи промислового зразка протягом певного часу.

Торговельна марка:

Позначення, яке відрізняє товари та послуги одного виробника від товарів та послуг інших. Торговельна марка може бути словесною, графічною або комбінованою.

Комерційна таємниця (ноу-хау):

Інформація, яка має комерційну цінність і тримається в секреті. До неї можуть належати технічні знання, технології, методики виробництва тощо.

Об'єкт інтелектуальної власності:

Це результати творчої діяльності людини, які можуть бути предметом охорони та захисту, наприклад, літературні твори, винаходи, промислові зразки, торговельні марки.

Суб'єкт інтелектуальної власності:

Особа (фізична або юридична), яка має права на об'єкти інтелектуальної власності. Суб'єктами можуть бути автори, винахідники, правонаступники або власники патентів і торговельних марок.

Ці поняття є основою для правового регулювання відносин, пов'язаних з охороною, використанням і захистом результатів інтелектуальної діяльності.

Міжнародні договори та національні закони — це правові акти, що встановлюють правила, норми та процедури для охорони та захисту інтелектуальної власності на національному та міжнародному рівнях. Вони створюють правову основу для забезпечення правовласників у різних країнах і сприяють гармонізації законодавства.

Міжнародні договори:

Міжнародні договори у сфері інтелектуальної власності укладаються між країнами з метою встановлення спільних стандартів та правил охорони інтелектуальної власності. Основні з них:

Паризька конвенція з охорони промислової власності (1883 р.):

Один з найстаріших і основоположних міжнародних договорів, що забезпечує охорону патентів, торговельних марок, промислових зразків та інших об'єктів промислової власності в різних країнах-учасниках.

Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів (1886 р.):

Забезпечує охорону авторських прав на літературні та художні твори в країнах, що приєдналися до конвенції. Ця конвенція визначає мінімальні стандарти захисту авторських прав.

Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (TRIPS) (1994 р.):

Частина угод Світової організації торгівлі (СОТ). Встановлює мінімальні стандарти захисту інтелектуальної власності для країн-членів СОТ, охоплюючи патенти, авторські права, торговельні марки, географічні зазначення та інші права.

Договір про патентну кооперацію (РСТ) (1970 р.):

Спрощує процес подання патентних заявок в декількох країнах шляхом подання однієї міжнародної заявки, що зменшує витрати та зусилля винахідників.

Мадридська угода про міжнародну реєстрацію знаків (1891 р.):

Забезпечує можливість реєстрації торговельної марки в декількох країнах шляхом подання однієї заявки до Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ).

Національні закони:

Національні закони регулюють питання інтелектуальної власності в конкретній країні, включаючи:

Закони про авторське право:

Регулюють права авторів на їхні твори, включаючи літературні, музичні, художні твори та інші об'єкти авторського права.

Закони про патенти:

Встановлюють правила для отримання, захисту та використання патентів на винаходи, корисні моделі та промислові зразки.

Закони про торговельні марки:

Охороняють права власників на використання торговельних марок для ідентифікації товарів та послуг.

Закони про комерційну таємницю:

Захищають конфіденційну комерційну інформацію від неправомірного використання та розголошення.

Антимонопольні закони:

Забезпечують баланс між охороною інтелектуальної власності та забезпеченням конкуренції на ринку.

Міжнародні договори і національні закони працюють разом, забезпечуючи ефективний захист інтелектуальної власності в усьому світі, а також сприяючи розвитку інновацій і творчої діяльності.

Класифікація об'єктів права інтелектуальної власності — це систематизація різних типів результатів інтелектуальної діяльності, які можуть бути захищені правом інтелектуальної власності. Вона допомагає розуміти, які саме результати творчої або науково-технічної діяльності можуть отримати правовий захист, і які саме права на них можуть бути встановлені.

Основні категорії об'єктів права інтелектуальної власності:

Авторське право і суміжні права:

Літературні твори: книги, статті, вірші, сценарії.

Музичні твори: композиції, пісні, музичні аранжування.

Художні твори: живопис, скульптура, графіка.

Аудіовізуальні твори: фільми, телепередачі, відеоролики.

Комп'ютерні програми та бази даних.

Промислова власність:

Винаходи: нові технічні рішення в будь-якій сфері технології, що відповідають критеріям патентоспроможності (новизна, винахідницький рівень, промислова придатність).

Корисні моделі: технічні рішення, що є новими та промислово придатними, але мають нижчий рівень винахідливості порівняно з винаходами.

Промислові зразки: зовнішній вигляд виробу, що визначається його формою, малюнком, кольором або їх комбінацією.

Торговельні марки: позначення, яке відрізняє товари чи послуги одного виробника від інших.

Географічні зазначення: позначення товарів, що вказують на їх походження з певного географічного регіону і якість або репутація яких пов'язана з цим місцем.

Ноу-хау та комерційні таємниці:

Комерційна таємниця: інформація, що має комерційну цінність, зберігається в таємниці та не є загальнодоступною.

Ноу-хау: спеціальні знання та досвід, які є комерційною цінністю та зберігаються в таємниці.

Нові категорії та нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності:

Селекційні досягнення: нові сорти рослин та породи тварин.

Топографії інтегральних мікросхем: специфічні тривимірні конфігурації шарів, з яких складається мікросхема.

Право на доменні імена: унікальні імена, які використовуються для ідентифікації ресурсів в Інтернеті.

Інші об'єкти:

Фірмові найменування: назви, під якими здійснюється підприємницька діяльність.

Інші об'єкти, що можуть бути визнані законом такими, що підлягають правовій охороні.

Мета класифікації: Класифікація об'єктів права інтелектуальної власності дозволяє чітко визначити, які саме права та обов'язки виникають у зв'язку з конкретним результатом інтелектуальної діяльності, а також встановити механізми охорони та захисту цих об'єктів. Вона допомагає забезпечити належний рівень правової охорони і сприяє ефективному використанню інтелектуальної власності в економічній діяльності.

Тема 2. Об'єкти авторського права та суміжних прав.

Об'єкти авторського права та суміжних прав — це результати творчої діяльності, які охороняються правом і на які поширюються авторське право або суміжні права. Вони включають широкий спектр творів і об'єктів, що мають культурну, наукову, інформаційну або іншу цінність.

Об'єкти авторського права:

Це твори, які є результатом творчої діяльності автора і підлягають охороні з моменту їх створення, незалежно від форми вираження або мети створення. Основні об'єкти авторського права включають:

Літературні твори:

Книги, статті, рукописи, вірші, есе, лекції та інші письмові твори.

Музичні твори:

Композиції, пісні з текстом або без тексту, музичні аранжування.

Художні твори:

Живопис, графіка, скульптура, архітектура, фотографія.

Аудіовізуальні твори:

Фільми, телепередачі, відеоролики, мультиплікаційні фільми.

Театральні та хореографічні твори:

П'єси, балети, пантоміми та інші сценічні твори.

Комп'ютерні програми та бази даних:

Програмне забезпечення, електронні бази даних.

Твори прикладного мистецтва:

Дизайнерські рішення, промислові вироби з художнім оформленням.

Твори архітектури:

Архітектурні проекти, креслення, моделі.

Об'єкти суміжних прав:

Суміжні права захищають інтереси тих, хто бере участь у створенні та розповсюдженні творів, але не є їхніми авторами. Об'єкти суміжних прав включають:

Виконання творів:

Виконання артистів, музикантів, акторів тощо, які виконують, співають, декламують або іншим чином презентують твори.

Фонограми:

Звукові записи музичних, літературних чи інших творів, створені за допомогою технічних засобів.

Відеограми:

Відеозаписи, які можуть містити зображення руху або звуку, створені за допомогою технічних засобів.

Передачі організацій мовлення:

Радіо- і телевізійні передачі, які створюються і передаються організаціями мовлення.

Мета охорони:

Охорона об'єктів авторського права та суміжних прав спрямована на захист творчих зусиль авторів і виконавців, забезпечення їх права на справедливую винагороду, а також на сприяння культурному і технічному розвитку суспільства шляхом заохочення творчості та інновацій.

Ці об'єкти отримують правовий захист з моменту створення і в більшості випадків не вимагають спеціальної реєстрації, що дозволяє авторам і власникам прав ефективно контролювати використання своїх творів.

Тема 3. Об'єкти патентного права. Промислові зразки.

Об'єкти патентного права та промислові зразки — це категорії інтелектуальної власності, які охороняються за допомогою патентів і мають важливе значення для промислових і технологічних інновацій.

Об'єкти патентного права

Патентне право охороняє винаходи і технічні рішення, що відповідають певним критеріям. Основні об'єкти патентного права включають:

Винаходи:

Винахід — це нове, корисне і невідоме до цього технічне рішення, що стосується способу, пристрою, продукту або складу матеріалів. Винахід має бути новим (не бути частиною загальнодоступного знання), мати винахідницький рівень (не бути очевидним для спеціалістів у відповідній галузі) і промислово придатний (може бути використаний в промисловості).

Корисні моделі:

Корисна модель — це нове технічне рішення, яке стосується конструкції виробу і є менш складним у порівнянні з винаходом. Корисні моделі не завжди

потребують високого рівня винахідливості і можуть мати спрощений процес патентування.

Промислові зразки:

Промисловий зразок — це новий і оригінальний зовнішній вигляд виробу, що визначається його формою, малюнком, кольором або комбінацією цих елементів. Промисловий зразок не змінює функціональності продукту, але має важливе значення для його естетичної привабливості та маркетингової цінності.

Промислові зразки

Промислові зразки є особливим видом об'єктів патентного права, що охороняються для захисту нових і оригінальних форм і зовнішнього вигляду виробів. Їх основні характеристики включають:

Оригінальність:

Промисловий зразок повинен бути новим, тобто не бути відомим до дати подання заявки на реєстрацію. Він також повинен відрізнятися від існуючих зразків у спосіб дизайну.

Естетичність:

Промислові зразки часто пов'язані з естетичними аспектами виробу, такими як форма, кольорова гамма, малюнки і декоративні елементи. Вони можуть суттєво впливати на споживацький вибір.

Функціональність:

Промисловий зразок не повинен змінювати функціональність виробу. Він концентрується на зовнішньому вигляді, не впливаючи на технічні характеристики або функції продукту.

Охорона:

Права на промисловий зразок надають власнику виключне право використовувати його в промисловості, комерційних цілях і забороняти третім особам використання без дозволу.

Мета охорони

Охорона об'єктів патентного права і промислових зразків спрямована на:

Заохочення інновацій: Захист нових технічних рішень і дизайнів стимулює винахідників і дизайнерів до розробки нових і вдосконалених продуктів.

Забезпечення конкурентних переваг: Наявність патентів та прав на промислові зразки допомагає компаніям забезпечити конкурентні переваги та зберегти ексклюзивність на ринку.

Захист інвестицій: Патенти і права на промислові зразки забезпечують юридичний захист інвестицій у розвиток нових технологій і дизайнів.

Ці об'єкти сприяють розвитку промисловості, технологій і дизайну, підтримуючи інноваційний процес і забезпечуючи правовий захист для нових і унікальних рішень.

Тема 4. Комерційні позначення (торговельні марки, географічні зазначення, комерційні найменування).

Комерційні позначення охороняються правом інтелектуальної власності і служать для ідентифікації товарів або послуг на ринку. Основні категорії комерційних позначень включають:

Торговельні марки (Trademark):

Це знаки, що використовуються для ідентифікації товарів або послуг одного підприємства і їх відмінності від товарів або послуг інших підприємств. Торговельна марка може бути словесною, графічною, комбінованою (слово і зображення) або звуковою.

Географічні зазначення (Geographical Indications):

Це позначення, які вказують на географічне походження товару та забезпечують, що його якість або репутація є результатом його походження з конкретного регіону. Географічні зазначення часто застосовуються для сільськогосподарських продуктів, вина та інших товарів з унікальними властивостями.

Комерційні найменування (Trade Names):

Це назви, під якими підприємства ведуть свою діяльність і які використовуються для ідентифікації компанії або організації на ринку. Комерційні найменування можуть включати назви компаній, брендів і інших суб'єктів господарювання.

Ці позначення допомагають споживачам розрізнити продукти і послуги, забезпечують захист прав власників та сприяють розвитку бізнесу.

Тема 5. Нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності.

Нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності — це нові або специфічні результати інтелектуальної діяльності, які не входять у традиційні категорії (таких як авторське право або патентне право) і можуть отримувати правовий захист. До них відносяться:

Селекційні досягнення: Нові сорти рослин або породи тварин, розроблені шляхом селекційної роботи.

Топографії інтегральних мікросхем: Конфігурації тривимірного розташування елементів на чіпах інтегральних схем.

Комерційні таємниці (ноу-хау): Конфіденційна інформація, що має комерційну цінність і є результатом наукових, технічних або бізнесових розробок.

Доменні імена: Унікальні адреси в Інтернеті, що ідентифікують ресурси або веб-сайти.

Ці об'єкти забезпечують захист нових форм інтелектуальної діяльності, що не завжди підпадають під традиційні категорії прав інтелектуальної власності.

Тема 6. Патентне та інтелектуальне право у фармацевтиці.

Патентне та інтелектуальне право у фармацевтиці охоплює правову охорону інновацій і результатів інтелектуальної діяльності в галузі фармацевтики. Це включає:

Патенти на лікарські засоби: Охорона нових хімічних сполук, формулювань і процесів виготовлення лікарських засобів, що забезпечують ексклюзивні права на їх виробництво і продаж.

Патенти на медичні пристрої: Охорона нових пристроїв або обладнання, що використовуються у медицині та фармацевтиці.

Права на ноу-хау: Захист конфіденційних технічних і наукових знань, які можуть бути використані для розробки нових лікарських засобів або методів лікування.

Комерційні позначення: Охорона торговельних марок і брендів для ідентифікації лікарських засобів та медичних продуктів на ринку.

Ці права сприяють інноваціям, забезпечують конкурентні переваги і захищають інвестиції в розвиток нових лікарських засобів і медичних технологій.

Тема 7. Договірні способи розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Захист прав інтелектуальної власності.

Договірні способи розпорядження майновими правами інтелектуальної власності включають угоди, за допомогою яких власники прав можуть управляти, передавати або ліцензувати свої права. Основні види таких угод:

Ліцензійні угоди: Дозволяють третім особам використовувати інтелектуальну власність на визначених умовах без передачі права власності. Ліцензії можуть бути виключними або невиключними, та надаватися на певний термін.

Договори про передачу прав: Власник інтелектуальної власності передає всі права на об'єкт інтелектуальної власності іншій особі. Це може включати продаж патентів, авторських прав або торговельних марок.

Договори про франчайзинг: Надання права використовувати бренд, бізнес-модель та інтелектуальну власність в обмін на роялті або інші платежі.

Агентські угоди: Власник прав доручає агенту здійснювати певні дії, наприклад, ліцензування або продаж прав на інтелектуальну власність.

Захист прав інтелектуальної власності

Захист прав інтелектуальної власності забезпечує охорону інтересів власників інтелектуальних прав від порушень і незаконного використання. Основні аспекти захисту:

Юридичний захист: Наявність правових норм, що дозволяють власникам інтелектуальної власності подати позов до суду або інші органи у випадку порушення їх прав.

Моніторинг і забезпечення: Власники прав можуть здійснювати контроль за використанням своїх об'єктів і вживати заходів для припинення порушень.

Правоохоронні заходи: Включають перевірки, конфіскацію контрафактної продукції та інші дії, спрямовані на захист прав від неправомірного використання.

Захист прав інтелектуальної власності є критично важливим для

забезпечення справедливої винагороди за інновації та творчі досягнення, а також для підтримки конкурентоспроможності на ринку.

Тема 8. Створення і патентно-інформаційні дослідження об'єктів прав промислової власності.

Створення і патентно-інформаційні дослідження об'єктів прав промислової власності охоплює два ключових аспекти:

Створення об'єктів прав промислової власності:

Розробка нових винаходів: Це включає створення нових технічних рішень, пристроїв або процесів, що підлягають патентуванню.

Проектування промислових зразків: Розробка нових форм і дизайнів виробів, які підлягають охороні як промислові зразки.

Розробка корисних моделей: Створення нових конструкцій, що можуть бути патентовані як корисні моделі.

Патентно-інформаційні дослідження:

Аналіз патентів: Оцінка існуючих патентів для визначення новизни і унікальності технічних рішень, що дозволяє уникнути порушень прав і забезпечити ефективне патентування нових винаходів.

Перевірка наявності: Дослідження патентних баз даних для перевірки, чи не існує вже подібного патенту або корисної моделі.

Моніторинг тенденцій: Аналіз тенденцій у галузі для виявлення нових технологічних і комерційних можливостей.

Ці процеси забезпечують правовий захист інновацій, сприяють уникненню конфліктів з існуючими правами та підтримують інноваційний розвиток.

Тема 9. Правова охорона результатів науково-технічної творчості.

Правова охорона результатів науково-технічної творчості забезпечує захист інновацій та технічних рішень, розроблених у результаті наукових і технічних досліджень. Основні аспекти:

Патентування: Надання патентів на нові технічні рішення, включаючи винаходи і корисні моделі, які захищають інноваційні ідеї і запобігають їх несанкціонованому використанню.

Охорона промислових зразків: Захист нових і оригінальних форм і дизайнів виробів, що не змінюють їх функціональності, але мають важливе значення для їх естетичної привабливості.

Захист авторських прав: Охорона наукових публікацій, технічних статей і інших творів, створених у процесі наукової діяльності.

Захист ноу-хау і комерційних таємниць: Охорона конфіденційної інформації, що має комерційну цінність і є результатом наукових досліджень або технічних розробок.

Ця охорона сприяє заохоченню інновацій, забезпечує правову захищеність для розробок і забезпечує можливість комерціалізації результатів наукової і технічної діяльності.

Тема 10. Правова охорона комерційних позначень.

Правова охорона комерційних позначень включає захист ідентифікаторів, які використовуються для розрізнення товарів і послуг на ринку. Основні види охорони:

Торговельні марки: Захист знаків, логотипів, слоганів або комбінацій цих елементів, які ідентифікують і відрізняють товари або послуги одного підприємства від інших.

Географічні зазначення: Охорона назв, що вказують на географічне походження товарів, пов'язаних з певним регіоном, і які мають специфічні якості або репутацію завдяки цьому походженню.

Комерційні найменування: Захист назв компаній або організацій, які використовуються для ідентифікації підприємств на ринку.

Ця охорона забезпечує право власника на використання та захист від незаконного використання або підробки, допомагаючи уникнути плутанини у споживачів і підтримувати репутацію брендів.

Тема 11. Правова охорона авторських та суміжних прав.

Правова охорона авторських та суміжних прав включає захист інтелектуальної власності, пов'язаної з творчими творами та виконаннями. Основні аспекти:

Авторське право: Захищає оригінальні літературні, музичні, художні та інші творчі твори. Це включає право на відтворення, публікацію, адаптацію, і розповсюдження творів.

Суміжні права: Охороняють права виконавців (музиканти, актори), виробників фонограм (записувачі музики), і радіо/телевізійних організацій (що транслюють твори). Вони забезпечують контроль за використанням виконань і записів.

Ця охорона допомагає захищати творчість, підтримує економічні інтереси творців та виконавців, і забезпечує їм право на контроль над використанням їхніх робіт.

Тема 12. Недобросовісна конкуренція її види, механізми попередження. Виявлення та протидії, відповідальність за порушення прав.

Недобросовісна конкуренція — це практика, що порушує добрі ділові звичаї та спричиняє несправедливу конкуренцію на ринку. Основні аспекти:

Види недобросовісної конкуренції:

Неправдиве рекламування: Помилкова або оманлива інформація про товар або послугу.

Підробка товарів: Продаж товарів, що виглядають як оригінальні, але є підробками.

Копіювання комерційних позначень: Використання торговельних марок або інших ідентифікаторів, схожих на ті, що використовуються іншими підприємствами.

Шпигунство: Нелегальне отримання конфіденційної інформації про конкурентів.

Механізми попередження:

Моніторинг: Регулярний контроль ринку і конкурентів.

Установлення внутрішніх стандартів: Впровадження етичних норм і політик компанії.

Юридичний захист: Реєстрація торговельних марок і патентів.

Виявлення і протидія:

Збір доказів: Виявлення фактів порушення через дослідження ринку і аналіз конкурентів.

Юридичні дії: Подання позовів до суду або скарг до відповідних органів.

Відповідальність за порушення прав:

Фінансові санкції: Штрафи та відшкодування збитків.

Заборони: виправлення або припинення неправомірних дій через судові рішення.

Ці заходи спрямовані на забезпечення чесної конкуренції, захист інтересів підприємств і споживачів, і підтримання справедливих умов на ринку.

5. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л	сем.з.	сам.р.
Тема 1. Основні засади права інтелектуальної власності. Класифікація об'єктів права інтелектуальної власності	8	1	2	5
Тема 2. Об'єкти авторського права та суміжних прав.	7	0.5	2	4.5
Тема 3. Об'єкти патентного права. Промислові зразки.	7	1	2	4
Тема 4. Комерційні позначення (торговельні марки, географічні зазначення, комерційні найменування).	7	0.5	2	4.5
Тема 5. Нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності.	7	0.5	2	4.5
Тема 6. Патентне та інтелектуальне право у фармацевтиці.	9	1	2	6
Тема 7. Договірні способи розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності. Захист прав інтелектуальної власності.	7	0.5	2	4.5
Тема 8. Створення і патентно-інформаційні дослідження об'єктів прав промислової власності.	8	1	2	5
Тема 9. Правова охорона результатів науково-технічної творчості.	8	1	2	5

Тема 10. Правова охорона комерційних позначень.	7	1	2	4
Тема11. Правова охорона авторських та суміжних прав.	7	1	2	4
Тема 12. Недобросовісна конкуренція її види, механізми попередження. Виявлення та протидії, відповідальність за порушення прав.	7	1	2	4
Залік				1
Усього годин	90	10	24	56

6. Теми самостійної роботи

Назви тем
Тема 1. Основні засади права інтелектуальної власності. Класифікація об'єктів права інтелектуальної власності
Тема 2. Об'єкти авторського права та суміжних прав.
Тема 3. Об'єкти патентного права. Промислові зразки.
Тема 4. Комерційні позначення (торговельні марки, географічні зазначення, комерційні найменування).
Тема 5. Нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності.
Тема 6. Патентне та інтелектуальне право у фармацевтиці.
Тема7. Договірні способи розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності. Захист прав інтелектуальної власності.
Тема 8. Створення і патентно-інформаційні дослідження об'єктів прав промислової власності.
Тема 9. Правова охорона результатів науково-технічної творчості.
Тема 10. Правова охорона комерційних позначень.
Тема11. Правова охорона авторських та суміжних прав.
Тема 12. Недобросовісна конкуренція її види, механізми попередження. Виявлення та протидії, відповідальність за порушення прав.

7. Індивідуальне завдання

Не передбачено.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль оволодіння компетентностями та підсумкова оцінка рівня досягнення програмних результатів навчання.

Поточний контроль здійснюється на лекційних та семінарських заняттях впродовж семестру у формі опитування та перевірки напрацьованих здобувачем робочих матеріалів за окресленими темами навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль проводиться на завершальному етапі при підготовці доповідей за темами самостійної роботи.

Семестровий контроль – оцінювання рівня засвоєння здобувачем вищої освіти всього обсягу навчальної дисципліни проводиться у формі заліку.

Оцінювання знань проводять за відповідною шкалою:

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
170-200	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
155-169	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
140-154		C	Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
125-139	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
111-124		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
60-110	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-59		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

11. Рекомендовані джерела інформації

I. ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

1. Еннан Р.Є., Кулініч О.О., Мазуренко С.В., Менсо І.В., Романадзе Л.Д. Право інтелектуальної власності: навчальний посібник. К.: Алерта, 2016. 450 с.
2. Вовк Н. В., Світличний О. П. Адміністративно-правове регулювання фармацевтичної діяльності в Україні: шляхи вдосконалення: монографія. К.:НУБіП України, 2018. 185 с. URL: https://www.businesslaw.org.ua/wpcontent/monographia_volk_cvitlychnyi.pdf.
3. Організація та економіка фармації; за ред. проф. Б.П.Громова та доц. С.І.Терещук. Вінниця, Нова книга, 2009. – 816 с.
4. Право інтелектуальної власності: академічний курс / О. П. Орлюк, Г. О. Андрощук, О. Б. Бутнік-Сіверський та ін.; за ред. О. П. Орлюк, О. Д. Святоцького. К.: Ін Юре, 2007. 696 с.
5. Кулініч О.О., Романадзе Л.Д. Право інтелектуальної власності: навчальний посібник. Одеса: Фенікс, 2011. 320 с.
6. Цивільний кодекс України: науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням позицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців). Т. 6: Право інтелектуальної власності / за ред. проф. І. В. Спасибо-Фатеєвої.- Х.: ФОП Лисяк Л.С., 2011. 592 с. (Коментарі та аналітика).

II. ДОДАТКОВІ ДЖЕРЕЛА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Законодавство України (урядовий портал) Кодекси і закони України, Укази Президента України, Постанови і Декрети Кабінету Міністрів України. URL: [http:// zakon.rada.gov.ua/17](http://zakon.rada.gov.ua/17)

2. Нормативні акти Міністерства охорони здоров'я України. URL: <http://mozdocs.kiev.ua>

3. Посібник для суддів з інтелектуальної власності /І.М. Бенедисюк та ін. К.: К.І.С., 2018. 424 с. (електронний ресурс).

4. Коваль І.Ф. Комерціалізація прав інтелектуальної власності: навч. посіб. К.:Юрінком Інтер, 2018. 272 с.

5. Якубівський І.Є. Набуття, здійснення та захист майнових прав інтелектуальної власності в Україні: монографія. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 522 с.

6. Тофіло А.В., Левічева О.Д. Набуття прав інтелектуальної власності: навчальний посібник. К.: Державний інститут інтелектуальної власності, 2010. 322 с.